

D O M I N I V M V E N E T V M.

nistratores sunt, ac pupillorum omnium citra Rivum magnum (qui urbem medium interfluit) habitantium curam habent. Tertiæ classis Procuratores idem nomen obtinent, & Novæ Procuratiæ præsunt, eorumque pupillorum hæreditates curant, qui ultra Rivum magnum proprios lares habent. Singulæ hæ classes, cum eorum fidei magna pecunia vis pauperibus erganda commissa fuerit, ingentes opes in usum pauperum, carceratorum, atque etiam pro redimendis captivis, & in misera servitute apud Turcas degentibus quotidie distribuunt.

*De Magistratis
Exteris ad
civitatum
& oppido-
rum guber-
nationem
spectanti-
bus.*

Exteri Magistratus spectant ad gubernationem civitatum & oppidorum, classum & exercitum. Civitatum & oppidorum ad Magistratus quod attinet, insignioribus urbibus i v Magistratus præficiuntur: nempe, Prætor; Præfectus; Quæstor, aut unus, aut duo, quandoque Custos arcum, alibi unus, alibi plures. Minoribus urbibus seu oppidis unicus præst Magistratus, nomine Prætor. Insigniorum itaque urbiū Prætor, omnibus civitatis incolis jus dicit, & forenses lites dijudicat, & in fontes animadvertisit; habetque assessores Iurisperitos, non patrinos, sed exterios, quorum consilio utitur. Præfectus militibus præst qui urbem vel agros coluerint, iisque jus dicit, & in noxiis animadvertisit. Arcis præterea, mœnium, portarumque curam habet; necnon vectigalium & reddituum omnium, cum urbis, tum agri totius. Ab hisce in causis forensibus appellare licet vel ad Auditores Novos, vel ad Consilium Quadragesima-virale Novum, aliaque Collegia quæ supra memoravimus; eo servato ordine, quem in urbanarum causarum litibus observari diximus. In criminalibus vero quandoque ad Advocatores communis datur appellatio: quod tamen raro contingit. Quæstor, aut unus, aut duo, quandoque. Hi pecuniam publicam administrant, impendunt & exigunt, habentque codices publicarum rationum: nihil tamen fere nisi ex mandato Præfecti, ac interdum utriusque, puta Prætoris & Præfecti, expendere illis fas est. In insulis etiam titulo Consiliariorum gaudent, & in jure dicundo Præfectis assident. Iurisdictionem tamen nullam habent. Custos arcum, alibi unus, alibi plures. Hi militibus præsident qui arcem tuentur, curamque habent armorum, commeatus, & tormentorum, quæ ad munitionem contra hostes in arce posita sunt. Non tamen ita quisquam præst arcii, quin Præfecti imperio subjectus sit. Nullam itidem jurisdictionem habet. Minorum autem urbiū seu oppidorum Prætor utriusque partes agit. Nam & Præfecti & Quæstori quoque munere fungitur: oppidanis jus dicit, & in fontes animadvertisit; publicæque pecunia administrationem habet. A quo pari modo appellatur, idemque servatur ordo quem supra recensuimus.

Magistratus Exteri qui ad gubernationem

classum & exercituum spectant, duorum sunt generum. Terrestris enim belli copiis præciuntur, Summus Imperator Continentis; Legati exercitus; Quæstores. Classi seu rei navali, vel bello maritimo præsunt, Præfecti triremium, Præfides triremium, Classis Legatus, Classis Imperator. Imperator Summus Continentis non ex ordine Patritiorum eligitur: sed externo Principi seu militi id munus tribuitur. Amplum ex publicis vectigalibus stipendium meret. Nihil nisi ex Legatorum consilio (qui patricii ordinis sunt cives) facit aut decernit: nec ut quicquam solus decernat, illi jus est. Legati Exercitus, Imperatori Exercitus, externo homini, semper adstant, eumque consilio juvant: Stipendia militibus ut solvantur curant, in id denique summopere incumbunt, ut Reipublicæ commodo consulatur. Quæstores publicæ pecunia administrationem habent: Militibus stipendia debita ex Legatorum & Imperatoris decreto exsolvunt: In codicibus suis acceptum referunt, & expensum ferunt. Præfecti Triremium, singuli in ea triremi cui præsunt (nam unaquæque triremis ad bellum instructa Præfectum habet) omnium potestatem habent, præterquam ultimi supplicii inferendi: Nautas, remiges, cunctaque quæ in sua triremi sunt, & quæ ad ejus apparatum faciunt, diligenter curant. Præfides triremium singuli quinque aut quatuor triremibus præsunt: Pacis tempore plerumque quatuor numero sunt: In hoc maxime incumbunt, ut mare tutum navigantibus reddant: Piratas compriment, ac securam navigationem omnibus bonis præstant. Classis Legatus imperium habet in universam classem, ac in cunctos triremium Præfectos: Veluti Legatus exercitus, nisi adsit Imperator, & capite multandi quos velit, & dirigendi classem quo maluerit, jus habet: Semper & pacis & belli tempore creari solet. Imperator Classis bello ingruente creatur, & universæ Classi præficitur: In Classe, atque etiam in cunctis provinciis maritimis amplissimam potestatem habet instar dictoriae: In omnibus tamen rebus parere debet auctoritati Senatus, & Reipublicæ decretis.

Cæteri sunt Magistratus extra ordinem creari soliti. videlicet: Syndici tres. Hi gesta omnium Magistratum, qui foris publicam potestatem habent, recognoscunt. Provvisor Generalis Cretæ, ubi supremæ est auctoritatis, Provvisor Generalis Continentis, universæ præst Continenti, summa cum auctoritate, nihil tamen aliquius momenti absque Senatus consilio statuit. Proconsules Mercatorum Syriæ & Ægypti in Alepo vel Cayro de litigantium causis cognoscunt. Oratores ordinarii ad exterios Principes singulis trienniis mittuntur. Extraordinarii offici tantum causa ad exterios Principes, cum vel congratulandi vel condolendi occasio se offert, alegantur.

*De Magi-
stris
Exteris
Classium
& Exerci-
tuum gu-
bernationi
prefectis.*

*De Magi-
stris
Exteris ex-
tra ordi-
nem creari
soliti.*